

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br.150

25.7.2024.

Beograd

ZAPISNIK

Sa 149. sednice Komisije za žalbe, održane 25.7.2024. godine u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu.

Prisutni članovi Komisije: Nadežda Budimović, Jelena Petković, Filip Švarn, Ana Martinoli, Rodoljub Šabić, Jelka Jovanović, Milena Vasić, Olivera Milošević, Sanja Pavlović i Bojan Cvejić (umesto Zlatka Čobovića)

Odsutni članovi Komisije: Tamara Skrozza

Ostali prisutni: Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Marka Vidojkovića na tekst objavljen na portalu "Politika.rs"
2. Razmatranje žalbe Marka Vidojkovića na tekst objavljen na portalu "Novosti.rs"
3. Razmatranje žalbe Nenada Kulačina na naslovnu stranu dnevnog lista "Srpski telegaf"
4. Razmatranje žalbe Nenada Kulačina na naslovnu stranu dnevnog lista "Informer"
5. Razmatranje žalbe Nenada Kulačina na naslovnu stranu dnevnog lista "Alo"

Na početku sednice članovi Komisije su obavešteni da je Asocijacija medija odlučila da na ovoj sednici odsutnog Zlatka Čobovića zameni Bojan Cvejić.

1.-2. Komisija je o dva žalbe Marka Vidojkovića vodila objedinjenu raspravu. Iz rasprave i odlučivanja bila je izuzeta Olivera Milošević, zaposlena u "Politici". Vidojković je u žalbama naveo da su u spornim tekstovima netačno interpretirani, odnosno izvučeni iz konteksta, navodi iz njegove kolumne, te da je time prekršen Kodeks i ugrožena njegova bezbednost. Članovi Komisije su se u toku rasprave saglasili da su žalbe osnovane, s tim što je Milena Vasić ukazala da bi, bar novinari koji se žale, trebalo da navedu u žalbi koje su odredbe Kodeksa prekršene, odnosno da se malo više potrude prilikom obrazlaganja žalbe. Rodoljub Šabić se sa ovim nije saglasio, ističući da Savetu mogu da se obrate i nekompetentni ljudi, koji ne moraju da poznaju Kodeks, te da je u ovom slučaju žaliocu bilo potpuno očigledno da je Kodeks prekršen, i bez pozivanja na konkretne odredbe. Nadežda Budimović je rekla da je nedopustivo da se ljudima na ovakav način lepe etikete. Po njenom mišljenju, ključna je rečenica da „autošovinski žale što i sami nisu bili učesnici nacističkih orgija“. Istakla je da je dozvoljeno polemisati sa autorom kolumne, koja, kako je rekla, i ima dosta nedostataka, ali se to ne sme raditi zlonamerno i posebno se ne sme zloupotrebljavati naslov, kao što je to urađeno u „Politici“. Članovi Komisije su, posle rasprave, jednoglasno odlučili da je portal „Politika.rs“ prekršio tačke 1 i 2 poglavlja I, tačku 1 poglavlja II, kao i tačku 3 poglavlja V.

Komisija je, takođe jednoglasno, odlučila i da je portal „Novosti.rs“ prekršio tačke 1 i 2 poglavlja I i tačku 3 poglavlja V:

3.-5. Komisija je objedinjenu raspravu vodila i o tri žalbe Nenada Kulačina, koje su podnete zbog, kako je naveo, naslovnih strana na kojima je uz njegovu fotografiju objavljeno nešto što nikada nije rekao ili napisao. Ovi naslovi se, kao i u slučaju Marka Vidojkovića, odnose na njegovu kolumnu. U toku diskusije, Filip Švarn je naglasio da je najveći problem sa ovim naslovnim stranama što se uz ovakve naslove objavljuju i fotografije ljudi koji se na taj način targetiraju i dovode u opasnost i oni i mediji u kojima objavljuju svoje tekstove. Rekao je da nije uspeo da pronađe u Kodeksu obredbu pod koju bi to moglo da se podvede, ali da bi svakako u obrazloženju odluke trebalo navesti da je reč o neprihvatljivoj i opasnoj praksi. Rodoljub Šabić je, međutim, ocenio da je reč o veoma delikatnoj stvari. Po njegovom mišljenju, ovo jeste ozbiljna povreda ugleda i časti, ali je pitanje šta se podrazumeva pod tagretiranjem. Ukoliko je to nešto što ugrožava nečiju bezbednost, ovo u krivično-pravnom smislu to nije, iako je nepristojno, ružno, brutalno klevetanje i potencijalno je opasno. Milena Vasić se saglasila da to u krivično-pravnom smislu nije ugrožavanje sigurnosti, ali da je u sociološkom smislu ovo kampanja koja vodi stanju ugrožene sigurnosti i dodala da je vođenje kampanja širenjem lažnih informacija i klevetanjem apsolutno nedozvoljeno. Filip Švarn je istakao da je veoma važno to što ovakve pretnje dolaze sa pozicija moći, da je to režimska poruka, a da već imamo iskustvo do čega mogu da dovedu medijski prilozima koji imaju za cilj da dehumanizuju ljude. Komisija zato mora da ukaže na tu opasnost. On je podsetio na slučaj Olivera Ivanovića, ali i kolega iz redakcije „Vremena“ Dejana Anastasijevića, kome je postavljena bomba i Teofila Pančića, koji je pretučen i dodao da je i u ovom slučaju reč o zastrašivanju koje može imati posledice. Olivera Milošević je rekla da posao Komisije nije da utvrđuje da li postoji krivično-pravna odgovornost, nego da li je prekršen Kodeks, koji mora da važi za sve jednako, te da su članovi Komisije dužni da ukažu na svako targetiranje koje nekoga može dovesti u opasnost. Nadežda Budimović je takođe rekla da Komisija utvrđuje odgovornost novinara i šta oni ne smeju da rade, a ta odgovornost u ovom slučaju nesumnjivo postoji. Navela je da je ovakvo pisanje relativno nova pojava u našem novinarstvu, a reč je o progonu ljudi, kontinuiranoj kampanji koja vodi uništavanju njihove ličnosti. Jelena Petković je ukazala na to da ne možemo ni da predvidimo posledice poruka koje su poslate tekstovima i fotografijama na ovim naslovnim stranama. Komisija je potom u tri odvojena glasanja jednoglasno odlučila da su „Srpski telegraf“, „Alo“ i „Informer“ prekršili tačke 1, 2 i 5 poglavlja I, tačku 1 poglavlja V i tačku 1 poglavlja VII.

Sednica je završena u 18.55 sati.

Zapisnik vodila

Predsedavajuća

Gordana Novaković

Jelena Petković